

(СОБОТА) 7. ЯНУАРА 1933.

РУСКИ НОВИНИ

Preč. Dr. I. B. Višošević rektor
Sjemeništa Zagrebi: gođnj

ЗА РУСИНОХ У КРАЉОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ

Вихођава каждак тидзень. — Предплати на рок од ДИНА. ка
пол рока 30 Дин. За Америку и други крај 2 долари годиш.

Предплату и шицки писма до Редакцији и Управи треба поси-
лаћ на адресу: „Руски Новини“ Пипкоревци (Југославија).

ВИТАЈ, СИНУ БОЖИ, ВИТАЈ...

Дзеш. Божого народзена,
Весело лозае,
Благо нам будзе,

19 столітја прешло од тамтей нони,
кед ше нан Вифлеемом зявела чудесна
гвизда, котра вознисцела, же ше у Ви-
флеемским вертелу зашвицело Швета
Швета, же

Єдинородзени Син Божий
постал чловеком.

Учашавекшим, зубоству, збидни
вертелу до яшелькох положени: «Цар
над царями, Краль над кральми».
Єдинородни Син Божий, як чловеком шиц-
ким указал, же Божо драги не таки, як
цо людски драги.

Цар Ирод осланяюци ше на свою
власти и силу думал, же знати и шлід
«Новородзеного Цара» и дал позабивац
и шицки невитаяка у Вифлеему до дру-
гого року. Але цо може цела, но и єд-
ного цара процил Того, «Кому власн на
шведох Його», як пророковал пророк
Исаія 700 роки пред Його народзеном?
Умар Ирод зос страшну шмерну и при-
ял хару уж на тин шведце за своєю без-
боштво.

Шлідом Иродовим шили поганьски
римски цароне през 300 роки. Але ані
воши не могли витаргнути Христа Госпо-
да зос душою милионох Христових вир-
них, котри були «добрей волі».

Против «Вифлеемскому Дзецку»
провадзел борбу и Юліян Апостат, або
отпадник од вири Исусовой, а так робя
и шицки йому подобни до днешнього
дня. «Вифлеемске Дзецко» не да мира
и безбожним большевиком у України,
Русії и по других страих шлета. Вони
дзвикало против Њого борбу у своїх
безбожних поинох, у кинох, у кибіжкох,
парламентох, у обещеснецих церквох.
Але и истори од 1900 рокох нам шве-
дочи, же лем тоти сили и моци, ко-
три з Вифлеемскими пастирами шиваю:

«Слава во вишних Богу и на землі
мир во челоуицх благоволеніе», а
шицки други шезну, як дим з того швета.

Прето и тогорочни празник Рож-
дства Христоваго за шицких правих
християнох, а особено за нас убогих
трекокатоликкох, таки славни, таки радо-
сни, яки славни и яки радосни бул за
убогих Вифлеемских пастирох.

Наша надія, як цо и надія шицких
правих християнох, не цочива на богат-
ству и на сили людзох того швета. Ми
ю покладеме до рукох «Вифлеемского
Дзецка», бо знаме, же того Дзецко бу-
де пановац през шицки вики.

Шицко на тин шведце старее. Вимка
з того то празник Рождества Христова-
го. На тот празник ми ше цешели,
як мали дзечи, а цешиме ше и нешка,
кед зме старши и кед ше баржей гу тре-
бу приближуеме. А прето так? Чом та-
ка свика крачупска радосц?

Живи на тин шведце учени и славни
людзе. Нешка їх мена почивало лем у
библиотеккох и за ніх знаю лем поедни
учени людзе. Бул на тин шведце вельки
пейшии вожди народа, котри попреме-
ньовали мапу швета. Були и прешни
людзе за ніх забули. Але на едно Ме-
но не можу забуц ані учени людзе, ані
неўки, а то є пресвяте Мено Исуса Хри-
ста. За даскельо дні буду шицки людзе
писан: нешка ше започал 1933. рок. А
од кеди ше читаю тоти роки? Од на-
родзения Исуса Христа у Вифлееме.

«О Вифлеемске Чадо». Ти Єдино-
родзени Сине Божий, даваш зос своим
народзеном початок читаня рокох.
Твоєо народзене то найвекша хвилья за
цали род людски, бо то початок нашого
спасеня».

«Витай, нам, прето, Вифлеемске Ча-
до, витай!»

«Витай, нам, Сину Божий, витай!»

Ти обштел своєю народзене найпер-
ше припростим пастиром и воши Це ра-

досно читали. Не сцел Тебе витац, без-
божви Ирод, ані пивши вожди народа
жидовского. До нешка велі ище не сцел
Це витац. Але ми и лоземе шлідом до-
брих пасирох и побожних Мудернох
зос Востоку и питаеме Тебе зос живу
виру, зос горячу любовію. Прето Ци
шпиваме зос шицкого швета, зос шиц-
кей дүши шицки ведно:

**Витай нам, Сину Божий,
витай!»**

Священіком, шицким вирним епар-
хії Крижеванкей, а особено шицким шко-
ларом и школярком пиваюем празник
Рождества Христоваго, же би то ще-
лливо дочекали, радосне припровадзели.
Шицки започинце нови рок под охрану
пресвятого Мена Исуса Христа.

Жадам, да ше од дарункох крачупь-
ских чим вецей роздзелі межди бидних
и худобних.

Крижеванци, на празник Пренепор-
очного Зачатія преч. Диви Марії 1932.

О. ДИОНИЗИЙ,
владика.

Др. М. Винай:

Роздумоване о чловечим живоце.

Християнска вира нігда не брані
уживати своим вирним добра того швета,
док вони отримую граници морала (до-
брого и злого), а уживаюци добра того
швета вони можу буц у извисеним сте-
пену шешливи, або кед тоти добра не
уживаю, нешешливи.

Починави отадз пейи ствари ше ми
видзело, же су потрібни за то, да ше

чловек чувствує щейлівим, задовоільним.

Тоти ствари сү: 1. моральносц, 2. здраве, 3. мудросц (пекни дар розума, бистросц талантираносц), 4. краса и 5. богатство.

Так ше ми пидзело, же чловек котри морални (добрих звичайох), здрави, розумни (мудри), красни и богати, мұни мац у себе извисне задозольство и же го мож тримац за щейлівого.

Розуми ше, же того щесце не дацо не преповедзене. Чловечн живот кратки и неизвисни. Барз крашне ми пристанаю слова псалмисти: «Чловек яко трава, днї его яко цвіт селаний, тако онантут: яко дух пройде в нем и не будец и не познаец к тому месту своєму». — «Чловек як трава днї його як квице польске, так оквитно; бо дух прейде у нїм и не будзе го и не будзе гү тому познац место своєму».

Дзе зме були пред сто роками, и хто будзе о нас знац о сто роки?

Медзитим ритко найси чловека, котри би мал шицки спомнүти потребни свойства за щесце.

Скоро каждому дано хиби, а велїм и шицко.

Кед упоредзїме єдно свойство зос другим по вредносци так ше ми видзело, же од тих єдно од найважнейших здраве, талантираносц (розумови дар) и краса.

Так ше ми видзело, же морални кажди може буц — треба мац лем тварду дзекү и целосц.

Але здраве, красү и талантираносц — тоти свойства ше звичайно паслїдую од родительох, у єдним чловецим вику мало их мож повежшац и зменьшац.

Цо ше тиче богатства, дабоме же би не бою нужно, да будзе вельке. Цалком досц да чловек ма маєток, з котрим би могов задовоїти своє главни животни потреби.

Таки єто я мал у главним дүми о щесцү.

Розпатрїме тєрах, єкї дүми розвил у своїм ділу Юлий Пайо.

З тим ше нам баржей рошпици и вопрос о щесцү.

Юлий Пайо баржей бешедує скоро о тим, дзе людзе гледаю щесце, а пот го як о тим, дзе оно.

Но прєкращис наглашує, же щесце треба гледат у дүшевним живоче, а не у тілесним.

(Далєй будзе).

Вифлєем.

Вифлєем.

Вифлєеме, найславнейше месточко,
У тебе ше народзело дзєточко,
Зродзела Го свята Дїва пречиста,
Мати Божа, Осифова невеста,
Цюпїла Го до худобних пелєнок,
Уложела до тих бидних ишльєкох,
И на жими, на тей оштрєй сламочкї,
Як шнїткочко лежи Исус малочко.

Над вертєном ангєли Мү шпївала,
Пастирє Мү своєо дари давала,
З востоку ше чудна гвїзда зяпєла,
Спасєнїв шицким людзєм явєла.
Шицко слави вифлєемске дзєточко,
Шицко хвалї того святє месточко,
З котрого нам счасєне виходзи:
Исус Христос Откупитель приходзи.

Габор Букатко.

С. Саламон:

На Вилїю.

Так, як и у нас. И славу упоша до хижї и вишню. У на стол кладу и жито и орехи и др. И приготєвєн до того велького швета и иштрої поважєло-радоснї, як и у нас, лем звичайно ту векши шїт, и цєла хижа робн крачул кще щейлїшим. А оштра витор, цо гвїзда през конари голїх дзєвєох, нацатус на дүшу дүмкү на щейли кожух, краснї конї и санєкє по пїлїскеї, як скєло, савїци.

На днїшнї днєвнї радосцє, кед Боже Слово прїяло чловецески вид и чловецески щєрєпєл, шєдзїме за столом и по вєчєри бєшєдүємє в Крачуєв, жимж о зародкє и шївємє. Не нїак вїдно, же правдїва дүховє радосц, велька радосц, ше ше за чловецески род родзєло спашєнє, на алапєла нас цалком. Бо тайна то велька и чловецески разум не може ше до нєй подполю заглїбнї. Небо — жєм, Бог — чловец за нас незрозумєтє, а нїак ми славїмє час, кед ше небо ажкєловало на жєм, кед Бог, котрого днїшнї швет нє сєє зїяц, постєл чловец.

Нова радосцє стала,
Яка нє бувала:
Звїзда ясна над вертєном
Сїчу заснєла...

Гєнїц нашого народу шпїва у прєчислєних писньох — колядох о тим тайнствє. И ми возбєрави при столє, на котрих дари Того, цо пред двє євєри роки ажнєл на жєм, прєживамє радосц пастирєох, пернїх пшєвєкох того чуда. Лєм роззїка мєдзи нами модєрнимє людєми и прєстїм пастирєам! Далєко ми од дүха Божого Слова, далєко.

Вселєнная вєсєлєся,
Бєт од Дїви днєсь родкєся
У вертєнї жївє бїдлєтї...

Гучнї яєнєя, шїкєвала прєд длүтї вїхи прєд нами.

Под облєк прїходзє шївєцє. Як у нас: Небо и зємля нїшї торжєствують...

Гєї, гєї, так сємє. Я ше и ту у Гєлєчїшнї у О. чувствүем цалком добрє, но прїоцє вонї бєра нагєдүє, ми тотє писня дом и роки в дєцїнствє, кед крачуєска радосц була щєрєїша и писня колядїєкох нєвшак рушївала дүшу. Так, так! То тотє сама писня, цо и в пайтєпїкєам шїкєвала Гєнєчє М. Гєї:

Небо и зємля нїшї торжєствують...

И тєдї я дүмєл, же тотї дєвчєтє булї при яшльєох, дзє ше родзєл Христос, и вєдєцїлї людєом о тїм шївєцє. А од тєдї живот розбївл нє єднү краснү дүмкү и вєлїснї. Стрєцєна дзєцїнєска бласносц и вїра. А тот, цо ше на днїшнї днєвнї родзєл, гүторєл: «Кед нє будєцє як дєцї...»

На дворє под облєком прєстєлї шївєцє. Виходзєм з хижї — урлєд кєсїрє за колядїєкох малє. Хлєнци и дєвчєтє ошївєжєнї и гєруцї вїтєлю:

Христос рєждєтьсє!
— Славїтє! На цо колядүєтє?
На Рїднү Шкєлу.

— Так? То добрє! И пушєл сєм ше з нїма до бєшєдї. Хвалєл сєм їх пожєртвєванє за краснї шїлї, шїкємосє. Їх чєкаю у майбутнїм велькї задєчї: ав отєчєствє ше борнї, ав своє жєм, своєо звичєї и народнїк и цєрковнї. Слүхєлї мє, Бє дүмєл, же сєм щїрє бєшєдєвал, гєч то у другїх крайєох Єврєонї бєшєдєл о нєцїонєлнї пїтанїє гєрушїк и Крачуєв и Воскрєсєнїє и другї шветє добрї нагодє, да шє вїра в Бєга и в народкє ошїлєбдєнє поднїшлє и отрїмүє.

— На Рїднү Шкєлу 50 сотнїкїв! Зрєфєрєвал сєм и шєднүл. Прїходзєлї и другї нїшє шївєцє.

А хижє цєла и стол и обрєзї на мурєох малї торжєствєннї вїглєд и шїцкє ше з нами радєвало. Дчєкалї змє пол нєцї.

Острївєц, (Гєлєчїнє) 1932.

На худобних у Осіку

отворена 4. януара пвна кухня, у којој достамо худобни важди сваке сцене. Кто способни за роботу, будзе зато робити два дні у тижню. — Слична кући отворена у шкільних важдних варочних кашах дёржани, а отримуюме од добровольних дарох и од державней помощи.

Школяре покрадили гимназію.

У Баялуки обуджено даскельо школярих прето, же крадили своју гимназію, у којој не учили. Красна школяре!

Самоубойство повтаруша.

У Малей Суботици застрелан не повтаруши Ключаричек. Вон покрадил у општинской каси 40.000, па кад не то одкрило вон од страху пред судом сам викан себе живот. — Ето до чого довози легкомыслени живот.

Страшно убойство при Осіку.

При Осіку нашли у пшавцу забитого человека, котри мучил там долго лежал, бо го миши и гробаки уж на пол послали. Едно признали, же то геометер Евтеп, котрого нестало кще 7. декембра. Бул вон худобни стари человек, котри и не мал пенанки и полиция терас вишедуе, хто його могел забити и прецо.

Б у р з а

Нови Сад 4. I. 1933.

Жито	175—180	Дин.
Кукурица бачка и сримска	50—52	Дин.
Кукурица нова за март—мај	65—67	Дин.
Кукурица нова сушена	60—75	Дин.
Ярен бачки и сримски	60—62	Дин.
Овес	90—100	Дин.
Мука 00	275—290	Дин.
Мука чиста 2	265—280	Дин.
Мука чиста 6	190—210	Дин.
Хромцај	45—50	Дин.
Пасуля	90—100	Дин.

Нашим читателюм.

З тим числом ступаю «Руски Новини» до дзевятого рока својого живото. Шумни то фалат часу и пелька подія у нашим народно-просвитним живото.

Вельки крочай напредок зробели ми Русини у Югославїи, кад зме пред 9 роки достали своју новину, а вельо напонашней сивидности и колї запросвиту указали зме пред тоти роки, кад зме своју новину отримали.

На еден час, под конец 1930. року,

як да пазно сили понуцели, бо новини престали виходити.

Але теда приходзи на помоч спойому народу наш Визвождосойни Владика и з його щедрю помоцу и з помоцу нашеї Просвити новини не дзивици на ново и сто уж як обисовели ступаю до трецою рока.

Привошме ту точну статистику «Руских Новинок», да кажда зна, як вони у наших важдох розширени и як не до терас предпага планета.

Претпечатници „Руских Новинок“ у 1932. року.

МЕСТО	Кельо ма предп.	Лоя ва 1931.	Половку ва 1932.	Цалу ва 1932.	Ничив плацели
Руски Керестур	333	24	109	108	32
Коцур	108	15	17	56	20
Ђорђево	94	15	12	36	31
Петровац	52	7	6	23	17
Кула	0	—	6	2	1
Чаконин	28	5	7	14	3
Шид	20	2	2	12	4
Врполе	3	—	1	2	—
Пилпоревци	26	7	6	13	—
Загреб	21	1	—	6	14
Андријевиц	12	6	2	4	1
Београд	4	—	—	2	2
Торжя	3	2	1	3	—
Ђаково	5	2	—	2	1
Роковца	4	1	1	2	—
Равно село	7	2	3	1	1
Нови Сад	10	3	3	4	2
Нови Врбас	18	4	8	4	3
Крижевци	6	—	—	5	1
Бачинци	15	5	8	2	—
Жабял	3	—	—	2	1
Господици	3	—	—	2	1
Јабудяча (Рит)	10	—	10	—	—
Рижни места	39	1	6	21	11
Други держави	32	—	22	—	10
Ведно:	868	104	229	385	150

Симеон: Одведеся, одведем, поме браца!
 Шивки: Поме!
 Йоиль: Але странце, чекайце! Овадзь би не швечело, да Му даю одишеме на дар. Гоч зме худобни, ипак Му можеме даю однести. Ето, я Му одишем свой хлеб (бере хлеб).
 Натанайль: Я у половику знаа!
 Рувен: Я Му одишем сира, баш мам фришкого!
 Сумеон: И койо млеко фришке, па Му ги одишем.
 Леви: А по же Му я одишем, кад ниц немам. (сети ше) Га, знам, я Му одишем свой кацап. И то Му будзе требац, док виршно.
 Шивки: (името ше).
 Венямина: Идз ти з твоим лаваном, але я Му одишем найкраше барашце!
 Леви: Тераз би зме могли пойсц, але хто нам будзе овци чувац?
 Йоиль: ше! Бог их будзе чувац! Поме!
 Шивки: Поме!
 Шивки шиваю:

До Вифлеме нинї,
 Спишме пастири,
 Радост ся нам являе,
 Христос ся нам раждае,
 Дари Му готуймо,
 К Нему приступуймо.

Ангели сиваюц.
 „Слава“ восклицают
 Нарожденому.
 (Зависа) —
 Дїя II.
 Ява I.

Пастире бояжливю ухозна гу яшельком, при аторим Осиф и Марїя и т. д.

Симеон: перши ухозна и гутори бояжливю: Ето, ту а!

Пастире бояжливю приступую и сцен, кад збачи Исуса заграо на фрулу, а вецка шиваче шиваю, а пастире ше хланяю.

Пастирь грают,
 Поклон одевают,
 На сїи рожденому,
 В яслех положеному.
 Дари му давают,
 К Нему приблигают.
 Все людия гуйте,
 Христу приступуйте
 Нарожденому.

Ява 2.
 Ухозна треме царове нос дарама, а шиваче шиваю:

Тари дари со дари
 На далекой страни
 Христу си вже кланяют,
 Дари Ему давают:
 Злато, ливан, смирну
 Спасителю миру.
 Царю виваюц,
 Поклон одевают,
 Нарожденому.

(Зависа)

Конец.

Преложел: Я. Костельник,
 учитель.

— Ей, ша як ви то, куме, виваграе?
 — А ето, идзем з хована мой шивки.
 — З хована? . . . Ша око вам подбате, глави розбита, лице криваве, а шматн потаргани.
 — Мушице знац, же ми такой по ховану подзелели, до кому припадно.

